

W jaką broń byli wyposażeni zbójnicy?

Opis taki znajdujemy w Kalendarzu cieszyńskim z 1997 r. gdzie znajdujemy przetłumaczony większy fragment z Kroniki miasta Cieszyna Alojzego Kaufmanna a w nim wymieniona jest broń, jaką dysponował Juraszek (ten który zabił swojego kompana Ondraszka.

Jan SZtefek

Do przeciwności, które bezpośrednio naszego miasta nie dotyczyły, niemniej w okolicy wywoływały strach i terror, należała również odważna i rozgąężona szajka morderców, rozbójników i podpalaczy, którą stworzyli w 1712 r. syn sędziego wiejskiego z Janowic, należących do państwa frydeckiego, Ondraszek i jego towarzysz Juraszek z Morawki, przewodzący całej bandzie. Ta hołota, składająca się z morderców i grabieżców, rekrutowała się częściowo z wałachów osiadłych w wioskach węgierskiego pogranicza, a częściowo ze zwolnionych bądź zbiegłych żołnierzy. Złoczyńcy ci niepokoili nie tylko wszystkie drogi w Cieszyńskim i w sąsiednich Morawach, lecz napadali również na całe wsie, plądrując je i mordując wszystkich opornych. Podróżni, chcąc ratować swe życie, musieli się wykupywać, a rozbójnicy byli tak rozzuchwaleni, że ścigali z pojedynczych majątków ziemskich, dworów i wsi kontrybucje.

Wysłane przeciwko nim wojsko nie mogło nic zdziałać, gdyż każdy ze strachu przed zakatrupieniem lub spaleniem swej chudoby, obawiał się ich kryjówki zdradzić. Spowodowało to oficjalny apel rządu, głoszący iż każdy, kto dostarczy władzom żywego lub zabitego przywódcę tej bandy, otrzyma pokaźną nagrodę. Gdyby sam był członkiem bandy, nie zostanie pociągnięty do odpowiedzialności.

Skloniło to towarzysza Ondraszka, również słynnego Juraszka, do podjęcia próby zabicia Ondraszka. Bojąc się nadzwyczajnej siły tego ostatniego (Ondraszek liczył wówczas 34 lata), zaniechał prób chwycenia go żywcem. Podczas tańców w jednej z frydeckich górskich wiosek, gdzie obaj naczelnicy rozbójników znaleźli się bez własnej ochrony, Juraszek zadał Ondraszce swym „obuszkiem” (góralską łaską — przp. tłumacza) cios w głowę, zabijając go na miejscu. Ciało zbójnika dostarczono natychmiast do Frydku i tam w 1715 r. oficjalnie poćwiartowano.

Za ten czyn Juraszek został nie tylko ulaskawiony, lecz w nagrodę otrzymał także gospodarstwo rolne w Morawce; po złożeniu przyrzeczenia, że zmieni swój sposób życia. W dalszym ciągu pozostał jednak w porozumieniu z bandą rozbójników. Chcąc się go pozbyć, zarządca gospodarczy wezwał go do Frydku, a to pod pozorem przeczytania mu nadzwyczajnego dekretu cesarskiego zawierającego nadzwyczajne słowa łaski. Gdy Juraszek przyszedł do urzędu, powiedziano mu, że cieszyński urząd ziemski zastrzegł ogłoszenie tego dekretu dla siebie. Frydecki urzędnik osobiście towarzyszył mu na koniu do Cieszyna i zaprowadził do więzienia. Tam odebrano mu pod jakimś pozorem broń, z którą nigdy się nie rozstawał, a składającą się ze strzelby, pistoletu i obuszka. Gdy spostrzegł, co się święci, a notariusz sądowy przystąpił do jego przesłuchania, wyciągnął z nogawicy tzw. nóż wałaski, rozpruwając tymże notariuszowi brzuch. Po obezwładnieniu Juraszka i zakuciu go w kajdany zadał nimi zawiadującemu więzieniem zabójczy cios w głowę. Dzięki zgrabności miejskiego łaziebника obaj ranni zostali uratowani. Po przeprowadzeniu śledztwa złoczyńca został skazany na łamanie kołem. Łamanie jego kości rozpoczęto od dolnych kończyn. Koszty egzekucji wynagrodziły miastu stany ziemskie. W kancelarii magistratu, na zawieszonym tam obrazie, przedstawieni są obaj przywódcy bandy w chwili, gdy Juraszek zabija Ondraszka.

Z Wikipedii: Alojzy Kaufmann (ur. 3 października 1772 r. w Widnawie - zm. 23 lipca 1847 r. w Cieszynie) - prawnik morawskiego pochodzenia, długoletni burmistrz Cieszyna, autor monumentalnej *Kroniki miasta Cieszyna* (niem. *Gedenkbuch der Stadt Teschen*).

Nie ustalono dotychczas gdzie i kiedy dokładnie A. Kaufmann się urodził. Przez długi czas sądzono, że urodził się w 1773 r. Cieszynie . W rzeczywistości miało to miejsce najprawdopodobniej w Widnawie, a w każdym razie tam został ochrzczony 3 października 1772 r. pod imionami Aloisius Jacobus Michael Franciscus. Był synem Johanna Michaela Kaufmanna, miejskiego urzędnika podatkowego i Marii Anny.

W 1787 r. ukończył gimnazjum w Cieszynie^[4], po czym studiował prawo na Uniwersytecie Karola w Pradze, jednak brak jest dowodów, by studia ukończył i zwieńczył je dyplomem. Był syndykiem i radcą kryminalnym w Nowym Jiczynie, od 1804 roku syndykiem i I radcą magistrackim w Cieszynie, wreszcie od 1814 roku burmistrzem tego miasta i przełożonym cieszyńskiego sądu kryminalnego, które to stanowiska piastował aż do swej śmierci (przez 33 lata). Był najdłużej urzędującym burmistrzem w dziejach miasta. **Pozostawił monumentalną *Kronikę miasta Cieszyna* w czterech tomach (1233 stron rękopisu), będącą do chwili obecnej jednym z podstawowych źródeł do dziejów miasta.** Spoczął na cmentarzu przy kościele św. Trójcy w Cieszynie^[3].

z: <http://www.cieszyn.pl/?p=peoplesShow&iPeople=3>

Alojzy Kaufmann* 1772, † 1847,

Urodził się w Widnawie (ob. Śląsk opawski), jako syn miejskiego urzędnika podatkowego Jana Michała i Marii Anny. W 1782 r. rozpoczął naukę w cieszyńskim gimnazjum katolickim, mieszkając w tym czasie w konwicie hrabiego Tenczyńskiego. Przełożonym zarówno gimnazjum jak i konwiktu był ks. Leopold Jan Szersznik [zob.], któremu Kaufmann bardzo wiele zawdzięczał. Po rozwiązaniu konwiktu w 1786 r. był w grupie byłych wychowanków, którzy pod opieką Szersznika mieszkali w wynajętym domu przy ob. Placu teatralnym. W 1787 r. Kaufmann udał się na studia do Pragi, po kilku latach studiów znalazł zatrudnienie jako syndyk w Nowym Jičinie na Morawach. W 1804 r. został wybrany syndykiem i I radcą magistrackim w Cieszynie, wiążąc się z nim na stałe. Jednym z jego pierwszych działań było sfinalizowanie nocnego oświetlenia miasta w postaci lamp olejowych. W 1813 r. zorganizował amatorską trupę teatralną, która pod jego kierunkiem dawała przedstawienia zbierając pieniądze na wdowy i sieroty po zmarłych żołnierzach. Zebrany

kapitał posłużył do ustanowienia fundacji, zatwierdzonej przez cesarza w 1815 r. Zbierał też środki na budowę pomnika Szersznika, był jednym z pierwszych kuratorów zbiorów szersznikowskich.

W 1814 r. Kaufmann został mianowany burmistrzem Cieszyna, pozostając na tym stanowisku do końca życia. Wyraźny ekonomiczny i społeczny rozwój Cieszyna, jaki nastąpił w 1 połowie XIX w. był w dużej mierze jego dziełem. Jednak największą zasługą cieszyńskiego burmistrza jest czterotomowa "Kronika miasta Cieszyna" [Gedenkbuch der Stadt Teschen], która obejmuje dzieje miasta od czasów jego powstania do 1822 r. Spisana na podstawie często niezachowanych dokumentów miejskiego archiwum, które sam najpierw uporządkował, stanowi do dzisiaj podstawowe źródło informacji do dziejów starego Cieszyna.

Janusz. Spyra